

“Hem de reconstruir una normalitat molt millor”

Enric Tubert, consiliari de Càritas a la Garrotxa, fotografiat al pati del seminari del bisbat de Girona
ALEIX CABARROQUES.

Enric Tubert (Banyoles, 1962) és mossèn en diverses parròquies d'Olot i consiliari de Càritas a la Garrotxa. Enguany, els equips de Càritas i les parròquies de tota la diòcesi recuperen la campanya de celebració del Corpus en el format tradicional d'abans de la pandèmia, una ocasió per retre comptes sobre l'acció de l'any anterior i obtenir fons per continuar desenvolupant projectes d'acció social que donen resposta a la crisi socioeconòmica provocada per la Covid-19.

Què suposa el Corpus per a les comunitats parroquials? La setmana de Corpus i el Dia de la Caritat representen un moment de celebració molt important per a tota l'Església catòlica, i potser d'una manera especial a casa nostra, on sempre hi ha hagut molta tradició en aquest sentit. Diuen que a Girona i Barcelona és precisament on van néixer les primeres processons de Corpus! A més, coincideix amb la presentació de la memòria de Càritas i amb la col·lecta de Corpus, una campanya de donacions en què participen totes les parròquies de la diòcesi. Estan notant aquest any que les coses estan canviant? L'any passat va ser molt complicat en tots els àmbits. Les mesures per evitar la propagació

del virus van aturar totes les activitats i trobades socials, i les celebracions de l'Església també se'n van veure afectades. Durant un bon temps no es van poder fer celebracions presencials ni entregar cap tipus de material en mà. A més, força persones habituals de les celebracions dominicals i el voluntariat formaven part dels grups de més risc, en un moment en què encara no disposàvem de vacunes ni de prou informació sobre el virus. Tot plegat ens va fer viure una setmana de Corpus molt diferent, en la línia de tota la resta d'activitats socials. Enguany ho comencem a veure amb més optimisme. S'han pogut recuperar totes les celebracions? Sí, a poc a poc ha tornat la normalitat, aquesta “nova normalitat” que ens diuen, i enguany hem pogut recuperar i celebrar més actes, i la col·lecta d'aquest diumenge [demà] n'és un. Encara hi ha certes mesures en vigor. Suposen alguna dificultat per a l'activitat parroquial? Sí, per prevenció s'han reduït moltes activitats presencials, com per exemple les trobades de tots els mossens de la diòcesi, que celebràvem abans de Corpus i que servien per posar en comú les reflexions a l'entorn del Dia de la Caritat i per acabar de planificar algunes activitats. Enguany ho hem hagut de fer a través d'altres mecanismes, amb les dificultats que això representa. Per sort, l'activitat a les parròquies i la presència en les celebracions s'han anat recuperant a mesura que s'avançava amb la vacunació i es relaxaven les mesures, però encara no podem dir que tenim la normalitat que teníem l'any 2019. Penseu, per exemple, que els batejos, les comunions i els casaments també es van veure molt afectats per les mesures de prevenció i tot just ara sembla que comencen a agafar ritme, però sempre amb totes les precaucions pertinents. Quina és la realitat social de la diòcesi? Els equips de Càritas de tota la diòcesi de Girona presenten la memòria de l'acció social anual durant la setmana de Corpus, i és quan la mateixa comunitat parroquial i la societat en general poden veure la feina que s'ha fet, i prendre consciència de nou de la realitat sobre la pobresa i l'exclusió social que tenim al nostre entorn més proper. Enguany, les xifres són una llosa de realitat que no podem menystenir en absolut. La pandèmia ha afectat sobretot les persones més vulnerables, aquelles que ja patien situacions de pobresa abans de la crisi. En el conjunt de la diòcesi, Càritas ha atès un 21,8% més de persones que l'any anterior. És gairebé un 8% del total de persones de tota la diòcesi. Doncs aquesta és

precisament la realitat social sobre la qual em preguntava. I en necessitats bàsiques, com ara l'entrega d'aliments sobretot, aquest increment ha estat del 43,1%. Això ens deixa clar que moltes famílies de la nostra diòcesi viuen per sota del llindar de pobresa i que qualsevol imprevist, com la pandèmia, pot causar un daltabaix econòmic a les seves vides i empènyer-les a acudir a Càritas per poder cobrir les seves necessitats en molts àmbits, no només pel que fa als aliments! Quin és el paper dels equips locals de Càritas per donar resposta a la crisi? Les Càritas tenen un paper molt important. I fixi's que parlo de "les Càritas" en plural, perquè en realitat la tasca de Càritas es desenvolupa gràcies a molts equips, vinculats a les parròquies d'arreu de la diòcesi, que treballen amb els mateixos objectius i seguint la missió de l'entitat, que deriva de la doctrina social de l'Església i que ens anima a teixir una xarxa de solidaritat, compromís i entrega cap a les persones més vulnerables. Quins són els actius dels equips de Càritas? Els equips tenen un compromís extraordinari, amb el voluntariat com a actiu principal. Cada equip treballa a partir de les persones i dels recursos de què disposa, amb el suport i l'acompanyament d'uns serveis generals diocesans que aporten una gran solidesa tècnica a l'acció social. Alguns equips són més petits i poden fer l'acció social amb persones voluntàries; d'altres, que solen correspondre a poblacions grans i amb molts projectes, tenen més recursos i necessiten un equip tècnic amb personal contractat, però tots intenten desplegar els serveis i projectes més necessaris perquè, en funció de les necessitats locals, es pugui acollir les persones més vulnerables, amb l'acompanyament necessari per viure amb dignitat. Els equips de Càritas són, en certa manera, ulls que detecten les situacions de pobresa i d'injustícia social a tota la diòcesi, i alhora n'alerten i activen els recursos i les eines per fer-hi front. Com afronten la realitat actual? La diòcesi és molt diversa. En alguns llocs com la Costa Brava, per exemple, les necessitats poden estar vinculades a l'aturada de l'economia del turisme, però en altres indrets potser la prioritat són les persones grans que viuen soles. També hi ha equips que se centren molt en la desigualtat dels infants i joves. Penso, per exemple, en els equips que treballen en sectors o barris amb dificultats especials, com és el cas del "sector est" de Girona, per exemple, o fins i tot amb les persones sense sostre, com a Figueres, on és una problemàtica rellevant, sense deixar de pensar en els projectes d'orientació o inserció laboral, que seran importantíssims durant els propers mesos i anys. Però ja li dic que l'avantatge del model de Càritas és que els equips detecten les problemàtiques i els reptes socials de cada lloc gràcies a la proximitat, i hi posen un remei comú a còpia d'esperança, compromís, amor i treball. Quina és la feina d'un consiliari de Càritas? Bé, la feina del consiliari és precisament acompanyar l'equip local, i servir de nexa amb la comunitat parroquial, que és on neix la voluntat que a la parròquia hi hagi una acció sociocaritativa organitzada. El consiliari vol bastir ponts, garantir que tots remem cap allà mateix i que compartim els passos que fem en els projectes socials. Com li deia, Càritas és plural. Concretament, tenim 52 Càritas ben actives arreu de la diòcesi de Girona, i això representa un valor, una riquesa, un arrelament extraordinari, tot i que porta reptes organitzatius perquè tots actuem amb la mateixa marca comuna. El consiliari és una peça més d'aquest engranatge de responsabilitats compartides. Quin impacte té la col·lecta de Corpus? La col·lecta de Corpus és una tradició més necessària que mai. Es tracta d'una oportunitat per explicar la feina de tots i retre comptes sobre la nostra acció, però també és un bon moment per rebre donatius de totes aquelles persones que creuen en el poder transformador de l'acció social de Càritas, que es fonamenta en la doctrina social de l'Església. Malauradament, l'any passat no vam poder fer la col·lecta com havíem fet sempre, és a dir, a través dels sobres que es recullen a les parròquies el diumenge de Corpus, però enguany ho hem pogut recuperar. Tanmateix, la logística ha estat complicada, no li ho negaré, per la dificultat que suposa haver-ho d'enviar tot de manera postal, però al final esperem que sigui una ocasió per poder captar la solidaritat d'una societat que ja comença a veure amb un bri d'esperança el final de tota aquesta situació. A Càritas li cal ajuda més que mai per poder atendre tota aquesta allau de demanda que ha provocat la pandèmia, i aquesta corba de pobresa i exclusió social no s'acabarà amb la vacunació. Encara queda molta feina per fer i caldrà desenvolupar i reforçar projectes a tota la diòcesi. Quins reptes tenen a partir d'ara? Som en un moment de certa esperança, com deia, i, sobretot, de reconstrucció, després d'un període molt complicat com a societat. També tenim l'oportunitat, i hem de fer-ho, de reconstruir una normalitat molt millor, en el sentit que aquest sotrac ens ha mostrat desigualtats socials evidents, que estem obligats a canviar. L'accés al món digital n'és una de molt clara. La pandèmia ens ha obligat a connectar-nos via telemàtica en àmbits en què no ho havíem fet mai. Nosaltres mateixos ho hem hagut de fer com a Església, i això ens ha generat

dificultats; ens hem hagut d'adaptar, aprendre, etc., però penso per exemple en els infants i joves que no tenien accés a internet o que simplement no tenien ordinador durant els mesos de confinament, quan les escoles estaven tancades. Com s'ho feien, aquests joves, per seguir les classes? És clar que no tenien les mateixes oportunitats que la resta d'alumnes, i això és una desigualtat que no podem deixar passar. També hi ha moltes persones ateses per Càritas que potser no han utilitzat mai un ordinador o no saben fer una videoconferència. Doncs tota aquesta gent quedarà exclosa d'aquesta nova normalitat i no ho podem permetre, perquè això significaria encara més persones apartades de la societat. Un altre tema és l'habitatge. La pandèmia ha posat la llar al centre de la vida de les persones. Ens vam passar mesos tancats a casa i no tothom disposa d'un habitatge en condicions. No és el mateix tenir el teu espai que haver de compartir un pis amb molta gent, o un habitatge rellogat perquè no pots pagar el teu propi pis. Tenir accés a un habitatge en condicions és un dret que cada vegada s'assembla més a un privilegi, i no ho podem permetre. Com es troba el voluntariat en aquest moment? Com li deia, Càritas és una entitat amb un pes molt important del voluntariat. Hi ha Càritas vinculades a parròquies petites que tenen equips integrats exclusivament per persones voluntàries. Moltes d'aquestes persones tenen una certa edat, i evidentment amb la pandèmia es van haver d'adaptar a les mesures. Això en alguns casos va suposar no poder fer tasques presencials, tot i que continuaven tan compromeses com sempre, i fins i tot algunes persones grans es van adaptar a la situació amb mitjans telemàtics, per exemple en els serveis socioeducatius. En alguns llocs de la diòcesi vam tenir la sort que moltes persones joves, com ara treballadors en ERTO, estudiants, etc., es van acostar a Càritas per donar un cop de mà als centres de distribució d'aliments, per exemple, en un moment especialment complicat pel creixement de la demanda. Ara el que importa és que moltes persones voluntàries ja poden tornar a fer tasques presencials i que algunes d'aquestes persones joves s'han quedat a l'entitat perquè han conegut la tasca que fa. Com li deia, ens toca reconstruir, i això també crea oportunitats.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 05-06-2021, Pàgina 18

-El Punt Avui. Nacional 05-06-2021, Pàgina 18

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1981111-hem-de-reconstruir-una-normalitat-molt-millor.html>